

En levedygtig palæstinensisk stat er den eneste mulige garanti for Israels overlevelse

20. marts 2015, Information, Sektion 2 (Bøger), Side 8, Amos Oz..., 2398 ord, Id: e4eb66e9

Alternativet er et jødisk racistisk diktatur, der før eller siden vil bryde sammen - og blive erstattet af en arabisk stat fra havet til floden. Det skriver den israelske forfatter Amos Oz i anledning af det israelske valg.

© The Wylie Agency og Information Oversat af Niels Ivar Larsen

Lad os begynde med det vigtigste: med et spørgsmål om liv og død: Kan der ikke blive to stater, vil der kun være én. Bliver der kun én, vil den være arabisk. Og skal den være arabisk, er skæbnen uvis. Både for vores børn og for palæstinenserne.

Bemærk: Jeg taler om en arabisk stat, fra havet til floden. Ikke om en binational stat.

Ser vi bort fra den schweiziske undtagelse er binationale og multinationale stater ikke eksempler til efterfølgelse: I dem lurker opløsningen som vedvarende trussel. Undertiden bliver den også blodig realitet.

At forestille sig, at palæstinenserne og israelerne, der igennem så lang tid har gjort hinanden så meget ondt, skulle vende på en tallerken og pludselig kunne overgå til harmonisk og fredelig sameksistens i én og samme stat, er illusorisk. Efter adskillelse vil de måske i fremtiden beslutte sig for en eller anden fælles administrativ ramme. Men først når palæstinenserne har oplevet den frihed og værdighed, som - det kender vi fra os selv - kommer af uafhængighed.

I fraværet af to stater og i erkendelsen af, at binational sameksistens er en fantasi, truer udsigten til én arabisk stat med at slå vores zionistiske drøm i stykker.

I et forsøg på at udskyde det uafvendelige vil landet, som strækker sig fra Jordan til Middelhavet, måske i en periode blive styret af et uforsonligt jødisk og racistisk diktatur, som vil sætte sin vilje igennem, både over for det arabiske flertal og over for

sine jødiske modstandere. Men som andre mindretalsdiktaturer i moderne tid vil heller ikke dette kunne overleve. International boykot udefra og blodbad indefra - eller begge dele - vil til sidst tvinge det til at give efter: En arabisk stat fra havet til floden vil da være en realitet. Og tostatsløsningen? Mange i Israel støtter visionen herom, men hævder også, at en sådan løsning på konflikten for øjeblikket ikke er i syne. For dem var Yasser Arafat for stærk og havde ondsindede bagtanker, hvorimod hans mere fornuftige efterfølger, Mahmoud Abbas (Abu Mazen) er for svag. Derfor taler de for i det mindste at holde tostatsløsningen i live igennem såkaldt 'konflikthåndtering'.

Ak, bare sidste sommer oplevede vi, hvad 'håndtering' kan betyde. Konflikthåndtering dømmer os til nye Libanon-krige, til nye Gazakrige og til en tredje, fjerde og femte intifada i Jerusalem og på Vestbredden, der alle vil brede sig til vores gader. Med den følgevirkning, at PA, De Palæstinensiske Selvstyremyndigheder, bryder sammen, og at Hamas eller mere ekstreme efterfølgere tager over. Det vil give store tab på begge sider. Og dette vil være den logiske konsekvens af 'konflikthåndteringen'.

Oplagt tidspunkt

Men hvorfor nøjes med at håndtere en konflikt, når man kan søge at løse den? Jeg vil påstå, at i 100 år har der ikke eksisteret et mere oplagt øjeblik til at få afsluttet denne konflikt end i dag. Ikke sådan at forstå, at vores naboer pludselig har konverteret til zionismen eller accepterer vores ret til denne jord. Men fordi de store regionale aktører - Egypten, Jordan, Saudi-Arabien foruden de øvrige Golfnationer og de nordafrikanske lande i dag står over for en destruktiv, overhængende og langsigtet trussel, som de generelt ser som mere farlig for dem end Israel. For nogle er det Iran, som topper listen over de onde kræfter, for andre IS. Men Teheran og IS er skyld i mange søvnløse nætter i disse hovedstæder. Det er på den baggrund, at Israel nu snarere ses som en del af løsningen, hvis blot et samarbejde med os kunne legitimeres ved, at vi afslutter vores besættelser og følger dette op med andre skridt, der kan virkeliggøre de palæstinensiske forhåbninger til at få deres egen stat.

For tolv år siden blev vi præsenteret for Det saudiske fredsinitiativ, der siden (med visse ændringer) er relanceret som Den Arabiske Ligas initiativ. Jeg anbefaler ikke, at vi går ind på forslaget i dets foreliggende form.

Men jeg opfordrer indtrængende til, at vi engagerer saudierne og andre i en diskussion af vores forbehold. Det må være på høje tid, at vi kommer med et velovervejet, men positivt svar på denne historiske situation, hvor araberne ikke kategorisk afviser Israels

ret til at eksistere. Og herved vil døren kunne åbnes for et samarbejde om både en tostatsløsning og en regional sikkerhedsaftale.

Det er en uafviselig, om end kontroversiel sandhed, at Seksdageskrigen i 1967 var Israels sidste afgørende sejr. Siden har intet udfald på slagmarken kvalificeret som sejr. For i krig er sejrherren ikke den, der påfører modstanderen størst ødelæggelse, men den, der når sit mål. Og da vi ikke har sat os klare definerede politiske mål for vores seneste krige, kan vi ikke forvente at gøre krav på sejre i dem.

Fraværet af denne målbevidsthed afspejler en virkelighed, hvor ingen af vores nationale mål kan opnås med magt.

Dermed være ikke sagt, at militær magt er ubrugelig. Den er tværtimod vigtig for vores overlevelse. Ja, sandt at sige har den kun alt for ofte beskyttet os mod ødelæggelse. Den har tjent som afskrækkelse. Og, når afskrækkelsen er mislykkedes, til at besejre alle modstandere.

Det har den gjort til gavns. Men lad os ikke forveksle et legitimt selvforsvar - hvor ingen kompromiser kan indgås - med den illusion, at vi med magt kan påtvinge andre vores vilje.

Fordi vi igen og igen støder på grænserne for vores militære magt, må vi indse, at 'konflikthåndtering' kun er opskriften på nye problemer. Og fordi strategien er dømt til at mislykkes, må den falde til fordel for en fornyet, vedvarende og oprigtig bestræbelse på konfliktløsning. Alt for mange israelere hylder fortsat den opfattelse, at alt, hvad der kræves, er en større kølle og en større viljestyrke end modparten, hvormed vi kan 'lære' araberne at føje sig for vores vilje. Med erkendelsen af, at vores større kølle er blevet utilstrækkelig, er det på tide at anerkende arrogancen og håbløsheden i forestillingen om, at vi kan »forankre vores overherredømme i deres bevidsthed«. Alligevel udformes vores politik til stadighed med henblik på at tvinge vores vilje igennem med magt. Derfor er der nu en overhængende risiko for PA's sammenbrud på Vestbredden, hvilket vil lukke døren for en vital sikkerhedskoordinering.

Står døren først på vid gab, vil Hamas og mere ekstreme grupper hurtigt udfylde tomrummet.

Den eksklusive ret

Bosættere og deres tilhængere i ind-og udland fortæller os, at dette land retmæssigt er vores. Men hvorefter udleder de denne ret? Kan der ikke drages nogen konklusion ud fra den omstændighed, at det meste af verden - herunder det meste af den arabiske verden - nok anerkender vores ret til staten Israel bag 'Den Grønne Linje', men samtidig enstemmigt afviser, at vi skulle have nogen ret til resten? Og at man tilsvarende anerkender palæstinenserne ret til en stat ved siden af vores, men afviser deres krav om mere? Meget lig deres ekstreme modstykker blandt palæstinenserne er vores bosættere ikke i stand til at indse, at rettigheder - de være sig nok så guddommelige - der ikke nyder international legitimitet, hører til i bønnebøger og ikke på den politiske dagsorden. Kravet på den eksklusive ret til Israels land er for dem en 'religiøs pligt' til ikke at vige en tomme. Når de insisterer på at ændre status quo på Tempelbjerget, lader de fuldkommen hånt om, at også andre har stærke følelser for dette steds status som helligt. For dem ligner en fornærmelse af 200 millioner arabere blot første stadie i en konfrontation med en milliard muslimer verden over.

Til dem, der går efter at udløse en religiøs krig om karakteren af de bønner, der skal bedes på Tempelbjerget, siger jeg: ikke i mit navn. Ikke på vegne af mine børn, mine børnebørn eller nogen anden, der er mig kær eller er enig med mig. Vi ser nu også bestræbelser på at diktere USA, hvilken politik det skal føre, helt uagtet hvad konsekvenserne kan blive for Israels vigtigste strategiske alliance.

Ved at indrømme vores egne ekstreme højreorienterede ret til at trumfe det traditionelle tværpolitiske fundament for relationen til USA er disse hensynsløse politikere i færd med at undergrave vores nationale sikkerhed.

Arrogant udtaler de nu, at »Den Frie Verdens sande leder må nu kæmpe alene mod den iranske trussel - hvor vover Obama at stille sig i vejen for dette?« Vores historie tæller flere begivenheder, hvor vi har valgt at trods verden. Mere end en gang er resultatet blevet en katastrofe. David Ben-Gurion drog den rette konklusion, da han lærte os, at staten Israel aldrig vil kunne finde sig selv til rette uden en stærk global allieret.

Selv om vores alliance med USA endnu er solid, kan vi ikke anse dens holdbarhed for ubetinget. Alliancer skal passes og plejes. De må i særledeshed ikke udsættes for gentagne ondsindede udfordringer.

I denne som i andre sammenhænge må vi skelne det permanente fra det forbigående.

Vores alliance med USA kan meget vel være forbigående. Det påhviler os konstant at investere i den for at fastholde den. På den anden side er vores tilstedeværelse ved

siden af palæstinenserne og midt i den arabiske verden to faste og uforanderlige elementer i vores virkelighed, og dette bør influere på vores valg. De kræfter, som er os fjendtligt stemt - fra terrorister til atommagter - er tilsvarende under stadig forandring. Følgelig må vores forsvarskapacitet forblive permanent overlegen. Men skal vi varetage sikkerheden adækvat og imødegå alle udfordringer af den, vil intet være mere ødelæggende end at gå enegang. Dette vil kun samle det internationale samfund imod os og undergrave vores alliance med USA. Omvendt kan vi ved at sætte gang i en dynamisk fredsindsats med vores palæstinensiske naboer under Det Arabiske Fredsinitiativs auspicer komme langt i retning af at skabe internationale og regionale støttekoalitioner og mindske spændingerne i de besatte områder, hvilket alt sammen vil bidrage til den nationale sikkerhed.

Mit forsvar for en fornyet fredsindsats er ikke funderet i naive forventninger til vanskelighederne ved at slå bro over de forskelle, som de uforsonlige parter på begge sider repræsenterer.

Fred er ikke et stykke legetøj, der ligger på en hylde, og som vi blot kan række ud efter. At vi ikke har fået det, skyldes ikke kun, at vores 'fædre' - Rabin, Barak eller Olmert - ikke har villet betale prisen. Der skal to til en tango, også omkring forhandlingsbordet og vores palæstinensiske kolleger har i ikke ringe grad bidraget til mange af de tidligere fiaskoer. Men der er sandt at sige rigeligt med skyld til fordeling mellem alle parter, tredjeparter og forbundsfæller inkluderet.

Legitim frygt

Derfor kan jeg heller ikke love hurtige løsninger i bestræbelserne på at udforme en aftale.

Ej heller bliver det let at føre den ud i livet, endsige at finde patentløsninger for den den tid, der følger efter en aftale. Men jeg forudser alvorlige konsekvenser, hvis vi ikke slår følge med palæstinenserne. For jeg kan ikke gentage dette ofte nok: Vores valg står mellem en tostatsmodel, vi selv kan have indflydelse på, eller én enkelt arabisk stat.

Jeg vil ikke bebrejde de millioner af israelere, der på den ene side anerkender behovet for at opgive de besatte områder, men på den anden side ikke har tillid til, at palæstinenserne til gengæld vil levere det ene, vi forlanger af dem: sikkerhed. Jeg kan fuldt ud leve mig ind i denne legitime frygt, og jeg vil ikke tage let på den. Faktisk vil jeg hævde, at fredsløjren og dens ledere har et særligt ansvar for at søge nye veje til

sikkerhedsgarantier (og også andre end dem, der foreslås af Det Arabiske Fredsinitiativ) - ikke mindst for at overbevise skeptikerne om en fredsaftales bæredygtighed.

Min zionistiske forudsætning er enkel: Vi ikke er alene på denne jord, og vi er heller ikke de eneste ejere af Jerusalem. Til mine palæstinensiske venner, siger jeg det samme: I er heller ikke alene her. Dette vort lille hus må deles op i to mindre lejligheder. Og lad der imellem dem være en passende skillevæg, der kan bidrage til det gode naboskab.

Når vi så først er skilt, så lad os opleve en fælles sameksistens og overlade enhver forestilling om eventuelt at flytte sammen - i en forbundsstat eller på anden måde - til kommende generationer. Vores historie er ikke som en Hollywood-western om det gode versus det onde. Den er en tragedie i det virkelige liv om to nationale aspirationer i en konflikt, der bliver ved med at skabe ny uretfærdighed.

De kan fortsætte med at støde sammen med ny smerte til følge. Men de kan også forenes via separation og kompromis.

Bebor man bibelsk land, er det skræmmende svært at konkurrere med de legendariske profeter fra de gamle tider. Alligevel kan man roligt sige, at i Mellemøstens levetid svarer 'aldrig' eller 'altid' blot til tidsrum på fra tre måneder til 30 år. Det utænkelige, da jeg selv var i uniform under Seksdageskrigen, blev muligt den dag, jeg fik både egyptiske og jordanske visum-stempler i mit pas. De, som argumenterede så heftigt imod at afgive territorium i Sinai - »tre gange større end Israel« - for at få fred med Egypten, forestillede sig næppe, at denne fred stadig varer ved årtier frem efter at have overlevet alle udfordringer undervejs.

Deres argumenter dengang og nu mod fred med palæstinenserne afspejler den samme frygt for det ukendte, den samme modvilje mod at løbe risici for at få en bedre fremtid, skønt de burde sande, at opretholdelse af status quo er en illusion, der kun kan blive erstattet med noget uacceptabelt. Ganske som med Egypten og Jordan kan vores uenighed med palæstinenserne ikke løses fra den ene dag til den anden. Men med det rette lederskab kan 'det umulige' også her vise sig, at have kort holdbarhedsdato.

kultur@information.dk

Meget lig deres ekstreme modstykker blandt palæstinenserne er vores bosættere ikke i stand til at indse, at rettigheder - de være sig nok så guddommelige - der ikke nyder international legitimitet, hører til i bønnebøger og ikke på den politiske dagsorden.

Fakta: BLÅ BOG

Amos Oz f. 1939 Er en af de mest originale forfattere i ny israelsk litteratur. Centralt tema i forfatterskabet er den skjulte verden af voldsomme og ubevidste drifter og frygt, der truer en civiliseret verden og stabil hverdag. Disse voldsomme kræfter får ofte politisk indhold. Han brød internationalt igennem med romanen ' Michael' fra 1968. Har siden skrevet næsten 20 romaner, mest kendt er nok hans selvbiografiske roman ' En fortælling om kærlighed og mørke' fra 2005. Oz er også kendt for sine polemiske essays om staten Israel, fanatisme mv., som f. eks.

' Hvordan man kurerer en fanatiker' fra 2002.

- ' At forestille sig, at palæstinenserne og israelerne, der igennem så lang tid har gjort hinanden så meget ondt, skulle vende på en tallerken og pludselig kunne overgå til harmonisk og fredelig sameksistens i én og samme stat, er illusorisk,' skriver Amos Oz. Men efter adskillelse vil de måske i fremtiden beslutte sig for en eller anden fælles administrativ ramme. Foto: Jakob Dall